

EVA SCHWEBEL

NEVRÁŤSA

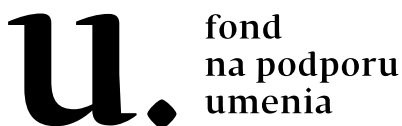
FRAGMENTY ZO ŽIVOTA

MARENČIN PT

NEVRÁŤ SA

Vydanie knihy z verejných zdrojov podporil

© Eva Schwebel, 2019

Slovak edition © Marenčin PT, spol. s r. o., 2019

Jelenia 6, 811 05 Bratislava, Slovakia

www.marencin.sk marencin@marencin.sk

Photos © Eva Schwebel, archív Evy Schwebel

Translation © Albert Marenčin nml., Terézia Golasová

Cover & layout © Marenčin Media, s. r. o.

797. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0431-2 (viaz.)

ISBN 978-80-569-0432-9 (ePDF)

ISBN 978-80-569-0433-6 (ePub)

EVA SCHWEBEL

NEVRÁT SA
FRAGMENTY ZO ŽIVOTA

MARENČIN PT

*„Zabúdanie je to, čo prináša exil,
a tajomstvo vykúpenia je pamäť.“*

Baal Šem Tov

*„Život nie je to, čo človek prežil, ale to,
na čo sa pamätá, a ako na to spomína...“*

Gabriel Garcia Márquez

POĎAKOVANIE

Do písania môjho príbehu som sa dostávala pomaly, vôbec to nebola to plynulá a pokojná cesta. Trvalo mi to pomerne dlho, skúšala som rôzne možnosti, ako to urobiť, niekoľkokrát som sa nanovo púšťala do práce na knihe.

Ďakujem rodičom za to, že sa so mnou podelili o dôvernosti zo svojho života.

Ďakujem Natachi Sels, literárnemu *koučovi*, za to, že ma počas kreatívneho kurzu písania, ktorý viedla, sprevádzala a podporovala. Jej pomoc, profesionalita, láska voľnosť a priateľstvo mi pri práci na knihe veľmi pomohli.

Rovnako sa chcem poďakovať členom workshopu

kreatívneho písania pod vedením Natachy, mojim prvým poslucháčom a čitateľom, vždy pozorným a povzbudivým.

Ďakujem zhode náhod, vďaka ktorej som sa stretla s pani Anny Dayan Rosenman. V roku 2018 viedla vzrušujúci kurz pod názvom „Spisovatelia ako svedkovia“. Hovorila o Éliem Wieselovi, Georgesovi Perecovi, Romainovi Garymu a ďalších. Veľmi si cením jej láskavosť, povzbudzovanie, akademické znalosti a vnútornú žiaru.

Ďakujem mojim priateľkám v Štrasburgu, Danielle a Françoise, učiteľkám literatúry a francúzskeho jazyka, ktoré vynaložili veľké úsilie, aby mi pomohli zlepšiť úroveň môjho adoptívneho jazyka.

Ďakujem Petrovi Salnerovi, priateľovi a etnológovi, ktorý sa špecializuje na otázky spoločnosti a histórie židovskej komunity na Slovensku. Žije v Bratislave a pracuje v Slovenskej akadémii vied. Peter mi ako dar napísal hlboký a zaujímavý predslov k francúzskemu vydaniu tejto knihy. Bolo to potrebné pre lepšie pochopenie situácie Židov na Slovensku pred a po druhej svetovej vojne.

Nemôžem zabudnúť na nedoceniteľnú pomoc Marie-Pascale Morainovej, priateľky obzvlášť nadej v práci s počítačom, s ktorou sme sa potrápili pri usporadúvaní a zaraďovaní fotografií.

Chcem tiež vyjadriť vďaku vydavateľstvu Éditions du Palio a najmä Étiennovi Gotschauxovi, ktorý ma podporil pri písaní. Jeho rady boli pre mňa nenahraditeľné. Vďaka nemu mohla moja kniha uzrieť svetlo sveta a začať svoj nový osud.

Veľmi sa teším, že vychádza slovenský preklad tejto knihy. Ďakujem fondu na podporu umenia, že to umožnil a vydavateľstvu Marenčin PT, pánovi Albertovi Marenčinovi, za jej preklad a vydanie.

Fakt, že sa kniha dostane na zem, na ktorej som sa narodila a bude existovať v jazyku, v ktorom som vyslovila prvé slová, mi dodáva hlboký pocit spokojnosti.

Nakoniec ďakujem Henrimu, môjmu manželovi, za každodennú podporu, trpezlivosť a dôveru.

Dielo som dokonala, kniha je vonku – a s radosťou sa môžem vydať k novým obzorom.

ŽIVOT S ŤAŽKÝM BREMENOM

Pri spomienkach „košickej Francúzky“ Evy Schwebel som si spomenul na záverečnú úvahu mojej knihy *Prežili holokaust*. Vyšla v roku 1997, teda pred viac ako dvadsiatimi rokmi a tvorí ju mozaika zložená z rozprávání 110 Židov zo Slovenska, ktorí podali svedectvo o svojich zážitkoch z rokov 1938-1945. V závere knihy dokazujem, že oslobodenie nevymazalo hrôzy z tiel a myslí preživších. Zároveň si kladiem otázku, kedy vlastne holokaust naozaj skončí: „Možno teda predpokladať, že kým žijú svedkovia, holokaust pre nich (ale ani pre ich slovenské okolie) nebude mŕtvym obdobím. A keďže viacerí z nich sú